

Context

Vrede en veiligheid zijn essentiële fundamenten voor duurzame ontwikkeling en menselijk welzijn. Toch blijven gewapende conflicten, georganiseerde misdaad en politieke instabiliteit samenlevingen ontwrichten. Sinds 2024 zijn wereldwijd meer dan 110 miljoen mensen gedwongen ontheemd (UNHCR) en de wereldwijde conflicten zijn de afgelopen vijf jaar verdubbeld, met meer dan 233.000 doden tot gevolg (Armed conflict location & event data project).

Een op de acht mensen werd in 2024 blootgesteld aan een conflict. Volgens het OESO-rapport 2025 States of Fragility zijn landen die te maken hebben met onstabiele situaties en conflicten goed voor 40% van de extreme armoede in de wereld. Dat wijst op de diepe sociaaleconomische gevolgen van onveiligheid.

Een gebrek aan veiligheid brengt levens in gevaar, maar ondermijnt ook de overheid, wakkert ongelijkheid aan, zet ecosystemen onder druk en belemmert de toegang tot essentiële diensten. Er is meer nodig dan crisisbeheer of de bestrijding van symptomen. Er is nood aan conflictpreventie, stabilisatie en vredesopbouw gericht op de onderliggende oorzaken. Het versterken van vrede en veiligheid is daarom een strategische prioriteit voor de internationale samenwerking, die een gezamenlijke reactie op grensoverschrijdende dreigingen mogelijk maakt en veerkracht op lange termijn opbouwt.

© Enabel - Jildas Djidjoho Salomon

Prioriteiten

De veiligheidsbenadering van Enabel is geworteld in de bredere Belgische strategie van Buitenlandse Zaken en de 3D-aanpak (Diplomatie, Defensie, Ontwikkeling) die samenhang en samenwerking tussen Belgische spelers bevordert. Dat engagement wordt weerspiegeld in vijf strategische prioriteiten:

Versterking van de menselijke veiligheid en de rechtsstaat

Enabel ondersteunt instellingen in de veiligheidssector om gelijke toegang tot openbare dienstverlening te verbeteren en het vertrouwen tussen burgers en overheden te herstellen. Een belangrijke doelstelling is het verhogen van het percentage mensen dat zich veilig voelt in hun gemeenschap en tevreden is over hun interactie met de veiligheidsdiensten van de overheid.

Conflictpreventie en vredesopbouw

Enabel stimuleert een conflictgevoelige aanpak om de kwetsbaarheid van mensen te verminderen en hun veerkracht te vergroten. Deze inspanningen zijn erop gericht het ontstaan en de escalatie van gewelddadige conflicten te voorkomen door de onderliggende oorzaken aan te pakken en sociale cohesie te bevorderen.

Bestrijding van grensoverschrijdende georganiseerde misdaad

Enabel werkt samen met Belgische en internationale partners om de slagkracht van veiligheidsspelers, waaronder politie en douane, te vergroten. Dat omvat het bevorderen van regionale samenwerking en het ondersteunen van mechanismen om illegale handel en criminele netwerken te bestrijden.

Hervorming van de veiligheidssector

Op basis van internationale normen ondersteunt Enabel institutionele hervormingen die het bestuur, de verantwoordingsplicht en de dienstverlening verbeteren. Dat doen we door opleidingen, het leveren van apparatuur, technische ondersteuning en sensibilisering.

Bevordering van geïntegreerde actie

Enabel maakt gebruik van het verband tussen humanitaire hulp, structurele ontwikkeling en vredesopbouw om organisaties en financiering samen te brengen rond gedeelde doelen en een gemeenschappelijke fragiliteitsanalyse. Deze aanpak combineert de directe bescherming van de bevolking, het herstel van essentiële openbare diensten en de preventie en transformatie van conflictversnellers om uiteindelijk duurzame veiligheidswinst te boeken.

Diensten

Goed bestuur, toerekenbaarheid en betrokkenheid van de gemeenschap

- Interne en externe toezichtsmechanismen versterken;
- Steun voor corruptiebestrijding, voor bescherming van de mensenrechten en voor transparantie;
- Bevordering van buurtpolitie en crisisbeheer;
- Steun voor participatie van het maatschappelijk middenveld en lokale veiligheidsplanning;
- Steun aan lokale mechanismen voor conflictpreventie en -oplossing, zoals landcommissies;
- Samenwerking met niet-gouvernementele organisaties, waaronder veiligheidsinitiatieven op gemeenschapsniveau.

Institutionele steun aan veiligheidsspelers

- Capaciteitsopbouw voor politie, civiele bescherming, douane, strijdkrachten;
- Hervorming van human resources, opleidingssystemen en operationele procedures;
- Ondersteuning van strafrechtelijke onderzoeken, forensische diensten en inlichtingenbeheer;
- Crisisbeheer en aanpassing aan gewelddadig extremisme en georganiseerde misdaad;
- Kaders voor cyberbeveiliging en versterking van de digitale capaciteit;
- Haven- en luchthavenbeveiliging (bijv. hondenbrigades).

Ervaring

Hervorming van de Congolese Nationale Politie

In de Democratische Republiek Congo ondersteunt het PARP-project de hervorming en professionalisering van de Congolese nationale politie. Het project is gefinancierd door de Europese Unie en wordt uitgevoerd door een consortium onder leiding van Enabel met het Geneva Centre for Security Sector Governance en Coginta. Het versterkt de Congolese Nationale Politie door middel van strategische planning, operationele ondersteuning en opleiding. Een belangrijke mijlpaal was de transformatie van de Politieacademie (ACAPOL) van een ongebruikte faciliteit in een volledig functionele politieacademie, dankzij een investering van 1,2 miljoen euro in opleiding, voertuigen, apparatuur en meubilair. Het project sloot aan bij de nationale hervormingsprioriteiten en leidde

tot verdere politieke steun voor wetgevende en institutionele veranderingen waardoor de academie nu over een operationeel budget beschikt.

Het project bevordert ook de dialoog tussen politie en gemeenschappen: deze aanpak helpt het vertrouwen van de bevolking te herstellen en zorgt ervoor dat de politie niet alleen verantwoording aflegt aan haar hiërarchie, maar ook aan de gemeenschappen die ze dient.

Conflicten rond natuurlijke rijkdommen in Mali

In de regio's Ségou en Mopti kwamen vaak conflicten voor over het beheer van de watervoorraden. Het project PAFHa+ richtte in 12 gemeenten bijzondere raden op voor de visserij en de aquacultuur. Deze raden moesten traditionele lokale visafspraken onderhandelen en formaliseren en eerlijke toegang tot natuurlijke rijkdommen en vreedzame geschillenbeslechting mogelijk maken. Het initiatief kreeg nationale politieke steun en leidde tot wetgevende hervormingen, terwijl de participatieve aanpak zorgde voor een sterke lokale betrokkenheid. Als gevolg daarvan nam het aantal conflicten aanzienlijk af en herstelden de ecosystemen zich. De georganiseerde visverkoop genereert nu ook nieuwe inkomsten voor een aantal gemeenschapsdiensten zoals de gezondheidszorg en het onderwijs.

De expertise van Enabel

De QR-code brengt je naar het volledige aanbod van onze expertise: Mondiale gezondheid - Sociale bescherming - Onderwijs en opleiding - Economische en bedrijfsontwikkeling - Voedselsystemen - Beheer van natuurlijke rijkdommen - Biodiversiteit - Klimaatbestuur - Energietransitie - Water - Ecologisch bouwen - Stadsontwikkeling - Menselijke mobiliteit - Veiligheid - Justitie - Financieel en administratief bestuur.

enabel.be - open.enabel.be

